ANUL II. No—200. 5 BANI IN TOATA ȚÉRA LUNI și MARȚI, 22—23 APRILIE 1885

UNIVERSUL

FOAIA POLITICA ILUSTRATA

ABONAMENTE

Pe an: In tótă România leĭ 12.
6 luni: „ „ „ 6.—
1 lună: „ „ „ 1.50—

Apare în tóte ḑilele de lucru la 7 ore diminéța.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CALEA DOROBANȚILOR. No, 8. BUCURESCI.

Inserțiuni și reclame 2 leĭ linia
Anunciurĭ pe pagina 4-a 60 banĭ linia.
Scrisorĭ nefrancate se refusă.
Articole nepublicate nu se înapoéză.

Bucuresci, 21 Aprilie 18[illegible]

Biurocrația

Atât prin tradițiune, cât și în mare parte din insuficiența culturei, suferim de relele biurocrației.

Nu vom căuta să înșirăm tóte inconvenientele acestei plăgĭ; nu vom intra în interiorul biurourilor pentru a arăta tóte apucăturile grotescĭ ale multor funcționarĭ care își închipuesc că eĭ sunt legea și prin urmare stăpânĭ; nu.

Astă ḑi vom înregistra o pornire absurdă, pornirea către uniforme. E o adevĕrată furie la funcționariĭ noștri, o pasiune neînfrânată d'a îmbrăca livreaua; ceĭ care o aŭ, desprețuesc pe ceĭ cari n'o aŭ; aceștĭ din urmă invidiază pe ceĭ d'âintâiŭ.

Nu e rar la noĭ să auḑi că cutare corp de funcționarĭ a cerut ministruluĭ să fie uniformat: o petică roșă, câte va trese, un acoperiș bizar pentru cap și..... și sabie. O! sabia maĭ cu sémă; fie măcar și fără lamă. Și tóte aceste pentru rădicarea demnității corpuluĭ!

Să maĭ spunem funcționarilor cât de deșartă e această pornire? Să le maĭ spunem că nu livreaua póte să ridice pe om, ci cultura minții ș'a inimeĭ.

Nu credem să fie nevoie d'acésta; căcĭ e o rușine să nu înțeléḑă cine-va lucrurĭ așa de simple.

Ceea ce ne maĭ face să vorbim de pornirea către livrea, e că în consituționalul nostru stat se găsesc șefĭ carĭ vor să uniformeze cu de-a sila pe inferiorii lor; astfel am avut de înregistrat în maĭ multe rîndurĭ ordonanțe ale direcțiuni poștelor prin carĭ se obligaŭ împĕrțitoriĭ poștalĭ să pórte uniforme.

Dacă tot maĭ putem să înțelegem pornirea copilărésca a funcționarilor, rațiunea nóstră refuza d'a înțelege și scuza a céstă pornire la șefĭ.

Nevoind a insista mult asupra acestuĭ subiect, încheiăm cerând șefilor diferitelor administrațiunĭ să alunge livreaua, comandându-se întru acésta spiritului general al organizăriĭ nóstre.

DIN ROMÂNIA DE PESTE CARPAȚĬ

(Corespondența „Universului")

29 Aprilie, 1885.

Civilisațiunea maghiară în secolul al XIX-lea

Pe când resbelul anglo-rus este aprópe să isbucnéscă — fără a se sci până unde se va întinde, — pe atunci în poliglotul stat al Austro-Ungarieĭ frecările între diversele popóre se continuă și devin maĭ acute din ḑi în ḑi. Cu deosebire în Ungaria, unde elementul maghiar este la putere de opt spre-ḑece anĭ, nemulțumirea, ura, frecările și neîncrederea au ajuns la ultimele sfortĭ.

Maghiariĭ de la prim-ministru, Tisza, până la cel din urmă secuiŭ — rupți de fóme — și-aŭ luat de problemă: „maghiarisarea cu orĭ-ce preț a elementelor nemaghiare." Eĭ! dar acésta nu e voiesc elementele nemaghiare. Ele sunt în majoritate. Croații deja daŭ dovadă că vor să o rupă cu maghiariĭ și ascépte armele momentul dorit.

Românii, Sașiĭ și Sêrbiĭ aŭ perdut totul, și apoĭ sciut este ca forța popórelor începe, când ele n'aŭ ce să maĭ pérdă.

In fața acestora ḑiaristul își pune întrebarea: „unde și cum își caută Maghiarii simpatiele?"

Aŭ ajuns eĭ cu civilisațiunea acolo, ca să cuce éscă cel puțin pe conlocuitorii lor? Eĭ daŭ chiar în present semne că țin cont de spiritul secolului nostru.

O insulă în mare, sunt Maghiariĭ în Austro Ungaria. Nu aŭ nicĭ o legătură de afinitate cu popórele europene. Simpatiele ce aŭ avut la popórele apusene, s'aŭ spulberat. La popórele din Orient, Maghiarii au trecut, tot-d'auna ca inimicĭ. Libera lismul fals al Maghiarilor s'a deochiat.

La exposițiunea deschisă în Buda-Pesta, popórele Orientuluĭ nu iaŭ parte. România a refusat. Chiar aicĭ în Ungaria ele mai multe nemaghiare, aŭ remas pasive. In Transilvania, nu cunosc un sigur ținut, de unde să se fi trimis ceva pentru exposițiunea maghiară; din partea Românilor și a Sașilor. Croațiĭ se abțin în mod demonstrativ. Tóte aceste nu aŭ deschis ochiĭ maghiarilor. In loc de civilisațiune Maghiariĭ sunt atât de orbĭ, în cât cred că cu forța lor închipuită, vor maĭ cucerĭ pe popórele supuse lor.

La 1 aprile a. c. să înființase în Cluș o societate de maghiarisare. Lucrul nu se finesce aci. Sunt provocate tóte comitatele Ungarieĭ — și cele locuite de Românĭ și Sașĭ, ca să oblige pe funcționarĭ a se face membriĭ și a lua subscutul lor societatea de maghiarisare.

Puținiĭ Maghiarĭ din Transilvania se vĕḑ tot în pericol, — de și numaĭ eĭ trag folóse de la stat. La societatea de maghiarisare se fac membriĭ cu sutele. Koșuth din Italia și baronul Szentkereszty — ginerile luĭ „Florescu" — se fac membriĭ, ca nu cum va să piéră Maghiariĭ.

Eĭ alérgă din țĕrĭ streine cu obolul lor și încurajéză pe fanaticiĭ de aicĭ carĭ prin societatea de maghiarisare aŭ scopul: să maghiariseze Ardealul cu orĭ-ce preț. Aicĭ tóte sunt iertate maghiarilor. Lucrul a mers lățindu-se și infectând și cercurile maghiare, unde ar maĭ căuta omul ceva semn de civilisațiune.

Universitățile maghiare nu aŭ rĕmas mai pre jos cu fanatismul, și daŭ semn că între Unguri nu avem ce maĭ căuta după oameni cu mintea la loc. Să aduc numaĭ două casurĭ și cetitorul se va putea convinge, că la focarele de sciință ale maghiarilor ar maĭ trebui multă lumină.

La 10 Februariŭ 1885, tineri românĭ de la universitatea din Cluș trămit domnilor Bariț și Slavici, carĭ aŭ fost achitați în două procese de presă — o telegramă cu coprinsul: „Junimea universitară română din Cluș vĕ felicită. In bine și în rĕu ea este tot d'auna cu voi!" In numele junimeĭ, Silvestru Moldovan.

Pentru acéstă telegramă senatul universitar pre nouĕ (9) tinerĭ românĭ îĭ trage la cercetare disciplinară și îĭ pedepsesce aspru. Sunt admoniați înnaintea senatuluĭ universitar, séŭ înaintea corpuluĭ profesoral, și perd bursele, ce aveaŭ, și dojana li se induce în absolutarie. Tineriĭ pedepsiți aŭ perdut anul 900 fl. v. a. Uniĭ aŭ trebuit să părăséscă universitatea fiind-că eraŭ sĕracĭ. Pe când tinerĭ românĭ sunt ast-fel pedepsiți, pe atuncĭ tineriĭ maghiarĭ, carĭ trămit telegrame luĭ Koșuth rĕzbân neatinși. Ba ce e maĭ mult universitariĭ maghiarĭ în anul espirat 1884 la 3 Maiŭ batjocoresc familiele române din Cluș—fac demonstrațiunĭ contra națiuneĭ române; și totuși nimenĭ nu-ĭ pe-

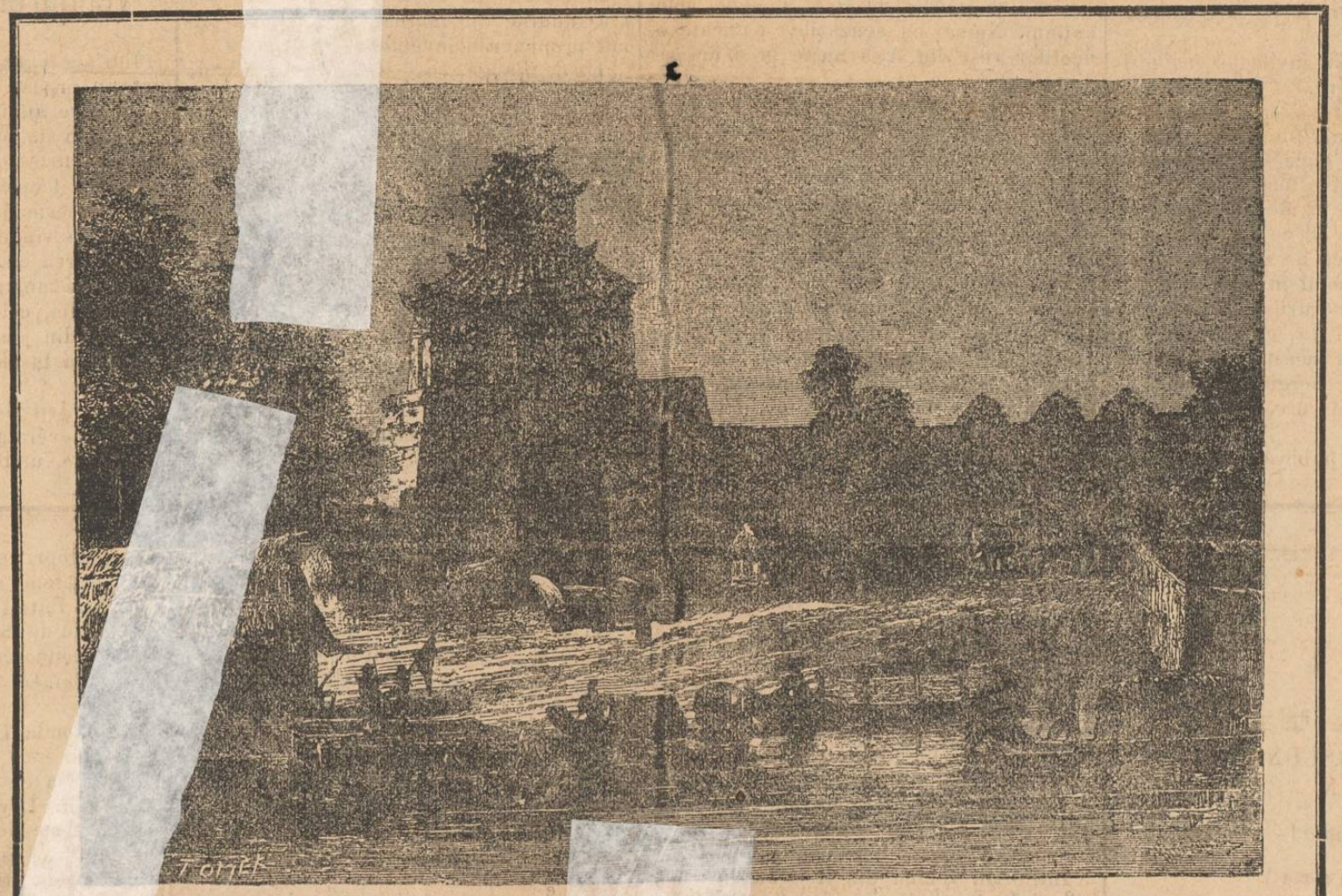

Un port chinez. —[Vedĕ pag. 3].